

Kemény János¹: Ukrajna katonai támogatása az orosz–ukrán háború harmadik évében

Vezetői összefoglaló

- A háború harmadik évében a korábbi fegyverek mellett olyan új fegyvertípusokat is kapott Ukrajna, amelyek felhasználási lehetőségét korlátozták az adományozók. Ilyenek voltak a személyek elleni aknák (amelyet csak ukrán területen használhatnak), illetve a nagy hatótávolságú tüzérségi eszközök (melyeket csak Ukrajna 1991-es határai között engedélyezett alkalmazni a Biden-adminisztráció).
- A korábbi amerikai kormányzat engedélyezte azt is, hogy amerikai vállalatok személyi állományt küldjenek Ukrajnába ott végzendő támogató feladatok (például karbantartás, javítás) ellátására.
- Az ukrán vezetés a háború harmadik évében 27 állammal kötött ún. biztonsági megállapodást, amelyek ugyan nem tartalmazzak biztonsági garanciákat, de tartalmazzák a katonai-politikai támogatás fenntartását, illetve az ukrán haderő jövőbeli fejlesztéséhez nyújtandó támogatás ígérését.
- Az ukrán elrettentési potenciál növeléséhez arra lenne szükség, hogy külföldi partnerek nagymértékben új fegyverzetet adjanak át, vagy Ukrajna saját belső tervezési és gyártási kapacitásából hozzon létre megfelelő fegyverrendszereket.

Elemzésünkben – az orosz–ukrán háború harmadik évének értékeléséhez kapcsolódva – azt mutatjuk be, hogy milyen típusú és volumenű katonai támogatást kapott Ukrajna a nemzetközi közösség tagjaitól. Bár közismert állítás, hogy Ukrajna nyugati támogatás nélkül nem tudná folytatni honvédő háborúját, ezt a tényt előzetesen mi is hangsúlyozzuk. Volodimir Zelenszkij elnök egy február elejei interjújában azt állította, hogy a fronton használt fegyverzet és katonai felszerelés 40%-át Ukrajnában gyártják, 30%-át pedig az Egyesült Államok szállítja.² A külföldi támogatás jelentőségét Ivan Havriluk ukrán védelmi miniszterhelyettes is megerősítette, mondván: a minisztérium szerint a fronton használt felszerelések 70%-a nemzetközi támogatásokból származik.³

Az ukrán haderőnek átadott, illetve megígért fontosabb eszközök

A harckocsik terén folytatódott a korábban beígért járművek leszállítása, amiből a Leopard 1A5 lett a legnagyobb példányszámban leszállított a tavalyi évben. 2024 végéig 103 darab érkezett meg.⁴ Jelentős felajánlás volt Ausztrália részéről 49 darab M1A1 Abrams harckocsi adományozása.⁵ Németország közvetítésével sor került még egy cserére Horvátország részvételével, aminek keretében jugoszláv gyártmányú M-84 harckocsikat fog kapni Ukrajna.⁶

A páncélozott járművek kategóriában számos felajánlás érkezett, már kivont rendszerektől kezdve az újonnan gyártott korszerű rendszerek leszállításáig bezárólag. A kivont járművekre jó példa a svéd Pansarbandvagn 302 (PBV-302),⁷ ami az amerikai M113 kortársának mondható. Ukrajn sajtóforrások szerint mintegy 180 járművet kaphat Ukrajna.⁸ Frissen a szolgálatból kivont kategóriába sorolható a francia

¹ Kemény János (kemeny.janos@uni-nke.hu) az NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Programjának tudományos munkatársa.

² Tim ZADOROZHNYI: [US provides 30% of Ukraine's weapons, domestic production covers 40%, Zelensky says](#). [online], 2025. 02. 05. Forrás: kyivindependent.com [2025. 02. 06.]

³ Ekaterina LUDVIK: [About 70% of weapons and equipment at front are international aid - Ministry of Defense](#). [online], 2025. 02. 07. Forrás: censor.net [2025. 02. 08.]

⁴ David AXE: [It Took Nearly Two Years, But Large Numbers Of German-Made Leopard 1 Tanks Are Finally Arriving In Ukraine](#) [online], 2024. 12. 27. Forrás: Forbes [2025. 02. 03.]

⁵ [Australia to provide Abrams tanks to Ukraine](#) [online], 2024. 10. 17. Forrás: Australian Government [2025. 02. 04.]

⁶ [Kroatien beschafft bis zu 50 Kampfpfanzler Leopard 2A8](#) [online], 2024. 10. 28. Forrás: Hartpunkt [2025. 02. 03.]

⁷ [Military support package 16 to Ukraine – new capability to strengthen Ukraine's air defence and support to meet its prioritised needs](#) [online], 2024. 05. 29. Forrás: Government Offices for Sweden [2025. 02. 05.]

⁸ [What Kind of Vehicle is Pbv 302, Which Are Transferred by Sweden to Ukraine, How Many of Them Are Available](#) [online], 2024. 05. 29. Forrás: Defense Express [2025. 02. 05.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2025/9

gyártmányú VAB kerek csapatszállító.⁹ A pontos felajánlás az Oryx szerint legalább 284 példány.¹⁰ A „teljesen új” kategóriába sorolható a Svédország, Dánia és a BAE megállapodása szerinti CV90 csapat-szállítók megrendelése, amiből Ukrajna 40 példányt fog kapni.¹¹ Ezentúl Lettország felajánlotta, hogy az országban licenszben gyártott finn Patria páncélozott járművekből fog szállítani Ukrajnának.¹² A fentiekén kívül több száz páncélozott járművet ajánlottak fel, az Egyesült Államok Bradley, M113,¹³ Stryker¹⁴ és M1117¹⁵ típusokból szállított Ukrajnának.

Önjáró tüzérségi eszközökből is rengeteg felajánlás futott be 2024-ben. Németország szállított Panzerhaubitze 2000-t,¹⁶ illetve az új RCH-155 rendszerből is 54 példány leszállítását ígérte a közeljövőben.¹⁷ A franciák 78 darab Caesar legyártását és leszállítását vállalták részben nemzetközi finanszírozással.¹⁸ A britek 16 darab AS-90 önjáró löveget ajánlottak fel, amit le is szállítottak.¹⁹ Több ország vállalta, hogy különböző konstrukcióban finanszírozza tüzérségi rendszerek legyártását. A dánok az ukrán hadiiparnak fizettek 2S22 Bohdana önjáró lövegekért, amiből 18-at kapott így az ukrán hadsereg.²⁰ Hollandia Csehországtól rendelt DITA önjáró lövegeket.²¹ Az ukránok ezen kívül rendelték a lengyelektől 96 darab Krab önjáró löveget, amiket a következő években fognak leszállítani.²²

A légi területén történtek a leglátványosabb változások. Az ország augusztusban megkapta az első F-16-os többfeladatú repülőgépeit,²³ illetve 2025 februárjában megkapta első Mirage 2000-5F típusú szintén többfeladatú repülőgépeit.²⁴ Az új nyugati repülőgépek, illetve az erre átalakított keleti blokkban gyártott repülőgépek kaptak nyugati légi harc, illetve földi célpontok támadására alkalmas fegyvereket (például amerikai-ausztrál JDAM-ER siklóbombát,²⁵ vagy francia HAMMER siklóbombát).²⁶

A lég- és rakétavédelem terén a kiemelkedően fontos, nagy hatótávolságú rendszereket illetően Ukrajna kapott Patriot ütegeket (Németországtól,²⁷ Romániától²⁸ és az Egyesült Államoktól)²⁹ és egy SAMP/T

⁹ [France will deliver hundreds of armored vehicles to Ukraine, defense minister says](#) [online], 2024. 03. 31. Forrás: AP [2025. 02. 06.]

¹⁰ [Answering The Call: Heavy Weaponry Supplied To Ukraine](#) [online], 2022. 04. 11. Forrás: Oryx [2025. 02. 06.]

¹¹ [Ukraine to receive 40 additional CV90 combat vehicles through Swedish-Danish cooperation](#) [online], 2024. 12. 08. Forrás: Defence Industry Europe [2025. 02. 05.]

¹² [E. Siliņa informs in Kyiv of the third military assistance package to Ukraine this year](#) [online], 2024. 09. 11. Forrás: Cabinet of Ministers Republic of Latvia [2025. 02. 06.]

¹³ Vikram MITTAL: [Ukraine Is Receiving More M2 Bradleys And M113s From The U.S.](#) [online], 2024. 05. 17. Forrás: Forbes [2025. 02. 06.]

¹⁴ David AXE: [Ukraine Is Getting Another 200 Stryker Vehicles Just In Time To Meet A North Korean Onslaught](#) [online], 2024. 11. 02. Forrás: Forbes [2025. 02. 06.]

¹⁵ Svetlana SHCHERBAK: [American M1117 APCs Arrive in Ukraine: Anticipation Since 2022](#) [online], 2024. 03. 18. Forrás: Defense Express [2025. 02. 06.]

¹⁶ [Deutschland liefert weitere zwölf Panzerhaubitzen](#) [online], 2024. 09. 06. Forrás: Tagesschau [2025. 02. 03.]

¹⁷ [Verteidigungsminister übergibt erste Radhaubitze RCH 155 an die Ukraine](#) [online], 2025. 01. 13. Forrás: Bundesministerium der Verteidigung [2025. 02. 06.]

¹⁸ Martin FORNUSEK: [French minister: Paris to soon deliver 78 Caesar howitzers, increase shell supplies to Ukraine](#) [online], 2024. 03. 26. Forrás: Kyiv Independent [2025. 02. 06.]

¹⁹ [UK to speed up military kit deliveries to support Ukraine's fight](#) [online], 2024. 09. 26. Forrás: Ministry of Defence [2025. 02. 06.]

²⁰ Chris YORK – Martin FORNUSEK: [18 Bohdana howitzers delivered to Ukraine, courtesy of Denmark — here's what they can do](#) [online], 2024. 07. 11. Forrás: Kyiv Independent [2025. 02. 06.]

²¹ Kateryna HODUNOVA: [Netherlands orders 9 howitzers for Ukraine from Czechia](#) [online], 2024. 02. 28. Forrás: Kyiv Independent [2025. 02. 08.]

²² [Poland's HSW to deliver Krab artillery systems under EUR 2.1 billion defence contract](#) [online], 2024. 12. 25. Forrás: Defence Industry Europe [2025. 02. 06.]

²³ [F-16 fighter jets land in Ukraine to bolster defence against Russia](#) [online], 2024. 08. 01. Forrás: al Jazeera [2025. 02. 09.]

²⁴ Brad LENDON: [Ukraine gets French Mirage fighter jets, more F-16s from the Netherlands](#) [online], 2025. 02. 07. Forrás: CNN [2025. 02. 10.]

²⁵ Ben FELTON: [Australian JDAM-ERs sent to Ukraine](#) [online], 2024. 11. 01. Forrás: Australian Defence Magazine [2025. 02. 07.]

²⁶ Howard ALTMAN: [Ukraine Will Have Received 600 French Hammer Bombs By End Of Year](#) [online], 2024. 11. 13. Forrás: The War Zone [2025. 02. 08.]

²⁷ Kateryna HODUNOVA: [Germany confirms delivery of Patriot system, ammunition, other aid to Ukraine](#) [online], 2024. 07. 08. Forrás: Kyiv Independent [2025. 01. 21.]

²⁸ Kateryna DENISOVA: [Ukraine receives Patriot air defense system from Romania](#) [online], 2024. 10. 03. Forrás: Kyiv Independent [2025. 01. 22.]

²⁹ Helene COOPER – Eric SCHMITT – Edward WONG – Julian E. BARNES: [U.S. to Send Another Patriot Missile Battery to Ukraine](#) [online], 2024. 06. 11. Forrás: New York Times [2025. 01. 21.]

üteget Olaszországtól.³⁰ Közepes és kis hatótávolságú rendszerek terén Németország számos IRIS-T rendszer leszállítására tett ígéretet,³¹ Kanada egy NASAMS üteget szállított,³² míg Norvégia tíz indító és négy vezérlő egység legyártását vállalta a NASAMS rendszerhez.³³ Spanyolország egy Hawk üteget ígért.³⁴

Az amerikaiak áprilisban a húsz mozgalomnak szánt felfoglalt fegyvereket adták át Ukrajnának. Az átadott tétel 5000 darab gépkarabélyt, mesterlövész puskákat, RPG-7 páncéltörő fegyvereket és 500.000 darab 7,62 mm-es löszert tartalmazott. A lefoglalt fegyvereket a CENTCOM közlése szerint négy hajórakományból rakták össze, amiket 2021 májusa és 2023 februárja között foglaltak le.³⁵ Már 2023-ban is történt hasonló fegyverátadás Ukrajnának.

Felmerült, hogy hasonlóan az amerikai példához, Izrael a Hezbollah ellen folytatott hadjárata során zsákmányolt szovjet vagy orosz mintájú fegyvereket adhat át Ukrajnának. Az ukrán nagykövet az izraeli külügyminiszter-helyettessel tárgyalt erről 2025 januárjában. Még novemberben egy törvényjavaslatot terjesztett be az izraeli kormány, ami lehetővé tenné ezeknek a fegyvereknek az átadását,³⁶ végleges döntés azonban az elemzés írásakor még nem született a kérdésben.

A Biden-adminisztráció novemberben személy elleni aknákkal is kibővítette az Ukrajnának nyújtandó amerikai katonai támogatást. Az adminisztráció szándéka az volt, hogy a személy elleni aknákat az egyre inkább kis csoportokban támadó orosz erők ellen vessék be, lassítva az orosz támadó műveleteket. Az amerikai megkötés, hogy ezeket csak Ukrajna területén vethetik be. Korábban az amerikaiak az aknák jelentette hosszú távú veszélyek miatt nem akartak ilyen eszközöket Ukrajnának átadni, és a Biden-adminisztráció ezzel egy korábbi politikai elhatározását változtatta meg, ami a személy elleni aknák alkalmazásának beszüntetését tűzte ki célul. Az amerikaiak által átadott aknák korlátozott élettartamúak, bizonyos előre meghatározott idő után (négy óra és két hét közötti időtartammal), működésképtelenné válnak.³⁷

Szintén novemberben a Biden-adminisztráció engedélyezte, hogy amerikai vállalatok személyi állományt küldjenek Ukrajnába ott végzendő támogató feladatok (például karbantartás, javítás) ellátására. A CNN egy névtelen forrásra hivatkozva kiemelte az F-16-osokat és a Patriot rendszereket, mint olyan eszközöket, amiknek a karbantartását feladatként szabták. Ezzel az amerikai felszerelések kiesésének ideje karbantartási és javítási okokból jóval rövidebb, mivel korábban Lengyelországba vagy távolabbi helyekre kellett azokat elszállítani. A fennmaradó amerikai megkötés, hogy a kiküldött személyzet a frontvonaltól távoli területeken hajthatja végre a feladatait.³⁸ Arról, hogy a Trump-adminisztráció változtatni kíván-e ezen, az elemzés írásakor nincs elérhető információ.

(Az ukrán hadiipar támogatásával külön elemzésben kívánunk majd részletesebben foglalkozni.)

Ukrán bilaterális diplomáciai tevékenység a védelmi kapacitások megerősítésére

Ukrajna folytatta a 2023-ban megkezdett kétoldalú szerződések megkötését, amik biztonsági, gazdasági és egyéb vonatkozásokkal bírnak. Ukrajna ezeket a saját nemzetközi helyzetének megerősítésére kívánja felhasználni, és bár nem tartalmaznak kötelező katonai segítségnyújtási kitételeket, a már meglévő katonai-politikai támogatás fenntartását tartalmazzák. A szerződésekben az ukrán haderő jövőbeli fejlesztéséhez nyújtandó támogatás is szerepet kapott, ami hosszabb távon fontos segítség forrása lehet Ukrajnának. Az egyes esetekben vannak különbségek, elsősorban a védelmi és elrettentési szempontokat illetően.

³⁰ Oleh PAVLIUK – Tetyana OLIYNYK: [Italy announces delivery of SAMP/T air defence system to Ukraine by end of September](#) [online], 2024. 09. 17. Forrás: Ukrainska Pravda [2025. 01. 18.]

³¹ [Rede von Bundeskanzler Olaf Scholz bei der feierlichen Indienstellung des Flugabwehrsystems Iris-T am 4. September 2024 in Todendorf](#) [online], 2024. 09. 05. Forrás: bundesregierung.de [2025. 01. 18.]

³² [Canada's donation of new air defence system arrives in Ukraine](#) [online], 2024. 11. 22. Forrás: Government of Canada [2025. 01. 19.]

³³ [Norway provide more NASAMs to Ukraine](#) [online], 2024. 02. 09. Forrás: Government.no [2025. 01. 19.]

³⁴ Martin FORNUSEK: [Spain to provide additional Hawk air defense battery to Ukraine](#) [online], 2024. 07. 25. Forrás: Kyiv Independent [2025. 01. 19.]

³⁵ [U.S. Government Transfers Captured Weapons](#) [online], 2024. 04. 17. Forrás: CENTCOM [2025. 02. 10.]

³⁶ Amy SPIRO: [Ukraine hoping Knesset passes bill that would see Israel hand over Russian-made weapons seized from Hezbollah](#) [online], 2025. 01. 22. Forrás: Times of Israel [2025. 02. 10.]

³⁷ Oren LIEBERMANN – Natasha BERTRAND: [Biden administration approves sending anti-personnel mines to Ukraine in another major policy shift](#) [online], 2025. 01. 21. Forrás: CNN [2025. 02. 10.]

³⁸ Natasha BERTRAND – Haley BRITZKY – Oren LIEBERMANN: [Biden administration to allow American military contractors to deploy to Ukraine for first time since Russia's invasion](#) [online], 2024. 11. 08. Forrás: CNN [2025. 02. 10.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2025/9

Egyes államok például eltérően értelmezik, hogy mi a katonai cél (elrettentéstől a korábbi határok visszaállításáig széles spektrumon). A megállapodások közös vonása, hogy tíz évre szólnak, és egy új orosz támadás esetén az Ukrajnának nyújtandó támogatás fokozását ígérik.³⁹

A folyamatot az Egyesült Államok erősítette, amikor 2024 júliusában Biden elnök létrehozta a *Ukraine Compact* (Ukrajna Kompakt) csoportot. Az Egyesült Államok és Ukrajna mellett Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Izland, Japán, Kanada, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Németország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország és Olaszország, valamint az Európa Tanács és az Európai Tanács vezetői vesznek részt. Maga a folyamat a 2023-as vilniusi csúcs idején meghirdetett Ukrajna támogatásáról szóló közös nyilatkozatra (*Joint Declaration of Support for Ukraine*) tekint vissza, és Ukrajna függetlensége, demokratikus berendezkedése mellett az ország védelmi igényeinek támogatása a deklarált cél.⁴⁰

Az eddigi szerződő államok:

- Albánia (2025. január 21.)⁴¹
- Amerikai Egyesült Államok (2024. június 13.)⁴²
- Belgium (2024. május 28.)⁴³
- Csehország (2024. július 18.)⁴⁴
- Dánia (2024. február 23.)⁴⁵
- Egyesült Királyság (2025. január 16.)⁴⁶
- Észtország (2024. június 27.)⁴⁷
- Finnország (2024. április 3.)⁴⁸
- Franciaország (2024. február 16.)⁴⁹
- Hollandia (2024. március 1.)⁵⁰
- Horvátország (2024. október 9.)⁵¹
- Izland (2024. május 31.)⁵²
- Írország (2024. szeptember 4.)⁵³
- Japán (2024. június 13.)⁵⁴

³⁹ Mykhailo SOLDATENKO: [Getting Ukraine's Security Agreements Right](#) [online], 2024. 07. 08. Forrás: Carnegie Endowment for International Peace [2025. 01. 26.]

⁴⁰ [President Joe Biden Launches the Ukraine Compact](#) [online], 2024. 07. 11. Forrás: U.S. Embassy in Ukraine [2025. 02. 16.]

⁴¹ [Ukraine and Albania Concluded Bilateral Security Agreement](#) [online], 2025. 01. 21. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴² [Bilateral security agreement between Ukraine and the United States of America](#) [online], 2024. 06. 13. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴³ [Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between the Kingdom of Belgium and Ukraine](#) [online], 2024. 05. 28. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁴ [Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support Between Ukraine and the Czech Republic](#) [online], 2024. 07. 18. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁵ [Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and Denmark](#) [online], 2024. 02. 23. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁶ [Ukraine and the United Kingdom Signed a Comprehensive One Hundred Year Partnership Agreement that Strengthens Cooperation in Defense, Economic and Other Spheres](#) [online], 2025. 01. 16. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁷ [Agreement on Security Cooperation and Long-term Support between Ukraine and Estonia](#) [online], 2024. 06. 27. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁸ [Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Republic of Finland](#) [online], 2024. 04. 03. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁴⁹ [Agreement on security cooperation between Ukraine and France](#) [online], 2024. 02. 16. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁰ [Agreement on security cooperation between Ukraine and the Netherlands](#) [online], 2024. 03. 01. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵¹ [Agreement on Long-Term Cooperation and Support between Ukraine and the Republic of Croatia](#) [online], 2024. 10. 09. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵² [Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and Iceland](#) [online], 2024. 05. 31. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵³ [Agreement on Support for Ukraine and Cooperation between Ukraine and Ireland](#) [online], 2024. 09. 04. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁴ [Accord on Support for Ukraine and Cooperation between Ukraine and the Government of Japan](#) [online], 2024. 06. 13. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2025/9

- Kanada (2024. február 24.)⁵⁵
- Lengyelország (2024. július 8.)⁵⁶
- Lettország (2024. április 11.)⁵⁷
- Litvánia (2024. június 27.)⁵⁸
- Luxemburg (2024. július 10.)⁵⁹
- Németország (2024. február 16.)⁶⁰
- Norvégia (2024. május 31.)⁶¹
- Olaszország (2024. február 24.)⁶²
- Portugália (2024. május 28.)⁶³
- Románia (2024. július 11.)⁶⁴
- Spanyolország (2024. május 27.)⁶⁵
- Svédország (2024. május 31.)⁶⁶
- Szlovénia (2024. július 18.)⁶⁷

Ukrajna a fentiekhez hasonló megállapodást kötött az Európai Unióval,⁶⁸ és a tárgyalások folynak Montenegróval is hasonló szerződés megkötése érdekében.⁶⁹

Az Ukrán Védelmi Kontaktcsoport és a várható átalakulások

Az Ukrán Védelmi Kontaktcsoport (vagy közismertebb nevén „Ramstein-csoport”) 2022 áprilisa óta működik, és több, mint 50 ország vesz benne részt. A csoport hozzávetőleg havonta konzultál, és az ukrán katonai igényekhez megfelelő eszközök társítására és leszállítására törekedett. Ennek a hatékonyabb kivitelezésére képességkoalíciókat alakítottak ki a 2023-as G7 deklaráció alapján, ami a biztonsági garanciákat taglalta (1. ábra).⁷⁰ A legújabb, a harckocsi-képességkoalíció 2024 márciusában jött létre Lengyelország és Németország közreműködésével.⁷¹ A képességkoalíciók vagy a bennük résztvevő államok csak

⁵⁵ [Agreement on security cooperation between Ukraine And Canada](#) [online], 2024. 02. 24. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁶ [Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the Republic of Poland](#) [online], 2024. 07. 08. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁷ [Agreement between Ukraine and the Republic of Latvia on long-term support and security commitments](#) [online], 2024. 04. 11. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁸ [Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the Republic of Lithuania](#) [online], 2024. 06. 27. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁵⁹ [Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Grand-Duchy of Luxembourg](#) [online], 2024. 07. 10. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁰ [Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Federal Republic of Germany](#) [online], 2024. 02. 16. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶¹ [Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Kingdom of Norway](#) [online], 2024. 05. 31. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶² [Agreement on security cooperation between Ukraine and Italy](#) [online], 2024. 02. 24. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶³ [Agreement on Security Cooperation between Ukraine and Portugal](#) [online], 2024. 05. 28. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁴ [Agreement on Security Cooperation Between Ukraine and Romania](#) [online], 2024. 07. 11. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁵ [Agreement on Security Cooperation between Spain and Ukraine](#) [online], 2024. 05. 27. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁶ [Agreement on Security Cooperation between Ukraine and Sweden](#) [online], 2024. 05. 31. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁷ [Ukraine and Slovenia Signed a Security Agreement](#) [online], 2024. 07. 18. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁸ [Joint Security Commitments between Ukraine and the European Union](#) [online], 2024. 06. 27. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁶⁹ [Ukraine and Montenegro Have Initiated Consultations on a Bilateral Security Agreement](#) [online], 2024. 08. 30. Forrás: President of Ukraine Official Website [2025. 01. 26.]

⁷⁰ [Military assistance to Ukraine \(February 2022 to January 2025\)](#) [online], 2025. 01. 14. Forrás: House of Commons [2025. 02. 16.] 18-19. o.

⁷¹ Sinéad BAKER: [2 NATO powerhouses are creating an armored-vehicle coalition to support Ukraine](#) [online], 2024. 03. 19. Forrás: Business Insider [2025. 02. 16.]

ritkán közölnek információkat az egyes csoportok működéséről, így pontos tevékenységükről jelenleg nehéz képet alkotni.

Képességkoalíciók	Vezető államok	Tagok száma
Légierő	Egyesült Államok, Dánia, Hollandia	14
Haditengerészet	Egyesült Királyság, Norvégia	18
Integrált lég- és rakétavédelem	Franciaország, Németország	14
Tüzérségi	Franciaország, USA	14
Páncélozott járművek	Lengyelország, Németország, Olaszország	14
Drón	Lettország, Egyesült Királyság	16
Aknamentesítési	Litvánia, Izland	21
Informatikai	Észtország, Luxemburg	17

1. ábra: Képességkoalíciók az ukrán védelmi minisztérium információi alapján⁷²

A Trump-adminisztráció beiktatása után a Ramstein-csoport jövőjével kapcsolatban kérdések merültek fel, miután az Egyesült Államok az első ülés vezetését a briteknek engedte át.⁷³ Bár előljáróban a sajtóban a nyugati vezetők hangoztatták, hogy ez a lépés csak átmeneti,⁷⁴ a Trump-adminisztráció első megnyilvánulásai kevés pozitívummal kecsegtetnek a jövőt illetően.

Az esetleges amerikai háttérbevonulásra tekintettel az ad hoc szervezeti rendszert elkezdtek a NATO égisze alá szervezni. A 2024 júliusi NATO-csúcstalálkozón megállapodás született arról, hogy a szervezet kiemeltebb szerepet fog játszani a katonai segélyek koordinációjában és a kiképzés koordinálásában. A döntést a washingtoni csúcs záródokumentumában rögzítették, leszögezve, hogy ez nem teszi hadviselő féllé a NATO-t.⁷⁵ Az így létrejött NSATU (*NATO Security Assistance and Training for Ukraine* – NATO Ukrajnai Biztonsági Támogatás és Kiképzés) három fő feladatra fog összpontosítani: az ukrán hadsereg állományának kiképzésére a szövetséges országok területén, az ukrán haderő hosszú távú fejlesztésére és a felajánlott segélyek koordinálására, azzal kapcsolatos karbantartásra stb.⁷⁶ Az NSATU 2024 decemberében kezdte meg a működését,⁷⁷ annak részleteiről azonban még nem érhetőek el információk.

Az NSATU átveszi a 2022 áprilisában brit vezetéssel létrejött Nemzetközi Segélykoordinációs Központ (*International Donor Coordination Centre*, IDCC) szerepét is, ami korábban fontos tényező volt a segélyek koordinálásában és leszállításában a Ramstein-csoporttal való együttműködésben.⁷⁸

Cseh lőszerbeszerzési kezdeményezés

A cseh lőszerbeszerzési kezdeményezés az EU-s vállalás kudarcá kapcsán,⁷⁹ a Ramstein-csoporttól függetlenül jelent meg fontos alternatív szereplőként. A csehek arra vállalkoztak, hogy a partnerek pénzügyi felajánlására támaszkodva a nemzetközi piacon próbálnak olyan tüzérségi lőszerkeket beszerezni, amikre Ukrajnának szüksége van. A kezdeti cél szerint 500.000 darab 155 milliméteres és 300.000 darab 122 milliméteres nehéz tüzérségi lőszer kivántak beszerezni 3,2 milliárd dollár értékben. A szállítás, ellenőrzés, felújítás és a kommunikáció terén is akadt azonban számos probléma.⁸⁰ A francia álláspont okozott némi

⁷² [The role of partner nations in strengthening Ukraine's Defence Forces through Capability Coalitions – Ministry of Defence overview](#) [online], 2024. 12. 27. Forrás: Ministry of Defence of Ukraine [2025. 01. 26.]

⁷³ [UK leads major Ukraine Summit and announces £150 million firepower package](#) [online], 2025. 02. 12. Forrás: Gov.uk [2025. 02. 16.]

⁷⁴ Joshua POSANER – Paul MCLEARY – Jack DETSCH: [UK takes on leadership of Biden-era Ukraine military aid group](#) [online], 2025. 02. 12. Forrás: Gov.uk [2025. 02. 16.]

⁷⁵ [Washington Summit Declaration](#) [online], 2024. 07. 10. Forrás: NATO [2025. 02. 16.]

⁷⁶ [NATO Security Assistance and Training for Ukraine](#) [online], 2024. 07. 11. Forrás: NATO [2025. 02. 16.]

⁷⁷ [NSATU is beginning to assume responsibilities to support Ukraine](#) [online], 2024. 12. 18. Forrás: NATO [2025. 02. 16.]

⁷⁸ [Military assistance to Ukraine \(February 2022 to January 2025\)](#) [online], 2025. 01. 14. Forrás: House of Commons [2025. 02. 16.] 17-18. o.

⁷⁹ Joshua POSANER: [Europe can't keep its promise to Ukraine, defense chief admits](#) [online], 2023. 11. 15. Forrás: Politico [2025. 02. 15.]

⁸⁰ Zdeněk ROD – Michael JARKOVSKÝ: [Czechia's quiet struggle for artillery shells holds lessons for Europe](#) [online], 2024. 11. 04. Forrás: Defense News [2025. 02. 15.]

értetlenséget egy rövid időre, mivel Franciaország támogatását fejezte ki, de a lőszerellátást európai forrásokból kívánta megoldani – ahol ilyen szabadon elérhető készletek már nem álltak rendelkezésre.⁸¹

Németország áprilisban 576 millió Euróval járult hozzá a cseh kezdeményezéshez, ami az előzetes információk szerint a beszerezni kívánt mennyiség 40%-át fedezte,⁸² később más államok is publikálták a hozzájárulásukat. Petr Fiala cseh miniszterelnök 2024. április 15-én közölt véleménycikkében jelentette be azt, hogy az első 180.000 lőszerre vonatkozó szerződést aláírták, és további 300.000 darab beszerzésén dolgoztak.⁸³ 2024. június 27-én jelentették be az első 50.000 lőszer leszállítását, ami a bejelentés idején már megérkezett. A közlés szerint ez az első szállítmány volt 180.000 darab lőszerből, amit Németország finanszírozott.⁸⁴

2024 novemberéig 18 állam csatlakozott a kezdeményezéshez, de voltak országok, amik a vállalásaikat nem fizették ki időre, lassítva a beszerzést; és novemberben még mindig nem volt biztosították teljesen az előzetesen megállapított 800.000 lőszer beszerzésének árát. A cseh kezdeményezésnek fontos tulajdonsága, hogy titokban tartja a beszerzési forrásokat, mivel ezek az államok nem kívánják, hogy a lőszer eladása kihatással legyen a bilaterális kapcsolataikra.⁸⁵ A program keretében megvásárolt lőszer egy része nem volt azonnal továbbítható, hanem megfelelő ellenőrzésnek és felújításnak kellett alávetni őket, ami lassította a folyamatot.⁸⁶ Ezek a politikai és technológiai kérdések nagymértékben lassítják a lőszerbeszerzést.

Petr Pavel cseh elnök a 2025 februári müncheni biztonsági konferencián azt nyilatkozta, hogy 1,6 millió lőszerrel szállítottak le Ukrajnának.⁸⁷ A csehek 2025-ben is folytatni akarják az ukránok lőszerrel való támogatását.

Az ukrán „győzelmi terv” és haditechnikai vonatkozásai

2024 októberében Zelenszkij elnök bemutatta a háború ukrán érdekek mentén történő lezárásának, a sajtó számára „győzelmi tervként” megfogalmazott célkitűzések nyilvános részét, aminek öt fontosabb pontja van: Ukrajna NATO csatlakozása, az ukrán hadsereg nagymértékű megerősítése (ezt a témát részletezi az egyik titkos függelék), nem nukleáris elrettentési potenciál kialakítása (titkos függelékkel), gazdasági kapcsolatok megerősítése (szintén titkos függelékkel) és a többoldalú katonai együttműködés megerősítése a háború utáni helyzetben.⁸⁸

A nem nukleáris elrettentési képesség kapcsán alakultak ki diplomáciai bonyodalmak. A sajtónak kiszivárogtatták, hogy Zelenszkij elnök Tomahawk robotrepülőgépek átadását kérte a vonatkozó titkos záradékában, hogy egy olyan hiteles mélységi csapásmérő képességet kapjon országa, ami elrettentő hatással is bírhat. A kiszivárogtatás után Zelenszkij megerősítette az információt. Az ügy kapcsán olyan vélemények láttak napvilágot névtelenül nyilatkozó amerikai tisztviselőktől, hogy az ukrán kérések irreálisak.⁸⁹ Az, hogy Zelenszkij egy nyilatkozatában Ukrajna önálló nukleáris elrettentési képességét említette alternatívaként, szintén nem enyhítette a kialakult feszültséget. Később tisztázta, hogy a NATO-tagság után csak a nukleáris képesség lenne hasonló biztosíték, de országa nem törekszik nukleáris fegyverek építésére.⁹⁰

A tervnek szintén fontos eleme a partnerek által a nagy hatótávolságú fegyverek alkalmazására hozott korlátozások feloldása.⁹¹ Ez már a háború elejétől jelen lévő probléma, és egyelőre nincs arra utaló jel,

⁸¹ Clea CAULCUTT: [Macron's 'cowards' remark ignites Franco-German spat](#) [online], 2024. 03. 05. Forrás: Politico [2025. 02. 16.]

⁸² AFP: [Tschechische Initiative: Deutschland unterstützte Artillerie-Kauf mit 576 Millionen Euro](#) [online], 2024. 04. 02. Forrás: Tagesspiegel [2025. 02. 15.]

⁸³ Petr FIALA: [How to fill Ukraine's ammunition gap](#) [online], 2024. 04. 15. Forrás: Financial Times [2025. 02. 15.]

⁸⁴ Kateryna DENISOVA: [Czechia has sent first 50,000 shells to Ukraine, minister says](#) [online], 2024. 06. 27. Forrás: Kyiv Independent [2025. 02. 15.]

⁸⁵ Zdeněk ROD – Michael JARKOVSKÝ: [Czechia's quiet struggle for artillery shells holds lessons for Europe](#) [online], 2024. 11. 04. Forrás: Defense News [2025. 02. 15.]

⁸⁶ Kateryna DENISOVA: [Ukraine may receive up to 100,000 shells next month under Prague-led initiative, Czech official says](#) [online], 2024. 05. 30. Forrás: Kyiv Independent [2025. 02. 15.]

⁸⁷ Pavel: [Czechia delivered 1.6 million rounds of ammunition to Ukraine in a year](#) [online], 2025. 02. 16. Forrás: Radio Prague International [2025. 02. 16.]

⁸⁸ [Victory Plan Consists of Five Points and Three Secret Annexes](#) [online], 2024. 10. 16. Forrás: President of Ukraine [2025. 02. 15.]

⁸⁹ Veronika MELKOZEROVA: [Zelenskyy blasts White House for leaking secret missile plan to the New York Times](#) [online], 2024. 10. 30. Forrás: Politico [2025. 02. 15.]

⁹⁰ Seb STARCEVIC: [Zelenskyy: We need NATO or nukes ... and we want NATO](#) [online], 2024. 10. 17. Forrás: Politico [2025. 02. 15.]

⁹¹ [Zelenskiy Unveils 'Victory Plan' That Includes NATO Invite](#) [online], 2024. 10. 16. Forrás: RFE/RL [2025. 02. 15.]

hogy az eddig meghozott könnyítéseken túl bármilyen jelentősebb engedmény következne. A Biden elnök által alkalmazott eszkaláció-menedzsment központi eleme volt a nagy hatótávolságú fegyverek alkalmazásának lebegtetése. A Trump-adminisztráció egyelőre nem formált véleményt ebben a kérdésben, de a korai jelek arra utalnak, hogy csökkenteni és nem növelni kívánják az Ukrajnának adott támogatást.

A nagy hatótávolságú fegyverek alkalmazhatósága körüli ellentétek

A nagy hatótávolságú tüzérségi eszközök, valamint a nyugati gyártmányú robotrepülőgépek és ballisztikus rakéták bevetése körüli politikai megkötések már a 2022-es háború eleje óta visszatérő eleme az ukrán vezetés és támogatói közötti alkudozásnak. Az ukrán vezetés azt remélte, hogy a nagyobb hatótávolságú eszközök alkalmazása olyan hatásokat hozhat az orosz logisztika és vezetési rendszer rombolásában, mint amilyeneket a HIMARS rendszer bevetése hozott 2022 nyarán.⁹² A nyugati országok, élükön a Biden-adminisztrációval az oroszokkal való közvetlen konfliktus megelőzésére igyekezett az eszkalációt menedzselni, és ennek jegyében bizonyos eszközöket csak hosszas késlekedéssel, vagy egyáltalán nem bocsátott az ukránok rendelkezésére. Az amerikai kezdeti megkötés ennek megfelelően az volt, hogy az átadott amerikai eszközöket Ukrajna csak 1991-es határai között – tehát a Krím-félszigeten található célpontok ellen is – alkalmazhatja.

A vitát a britek által 2023 májusában átadott Storm Shadow robotrepülőgépek erősítették fel,⁹³ amit a francia megfelelőjének, a SCALP-EG-nek az átadása követett.⁹⁴ Ukrajna ezeket sikerrel alkalmazta krími és kelet-ukrajnai orosz célpontok ellen, miután a fegyvereket az ukrán légierőben rendszeresített orosz gyártmányú repülőgépekkel kompatibilissé tették.⁹⁵ A fegyverek szélesebb körű alkalmazását azonban az Egyesült Államok ekkor nem támogatta (sajtóforrások szerint a programozáshoz amerikai támogatás is szükséges volt).⁹⁶ A Biden-adminisztráció 2023 októberében szállította le az első ATACMS (*Army Tactical Missile System*) rakétákat Ukrajnának⁹⁷ a régi megkötésekkel, miszerint azok csak az 1991-es határokon belül alkalmazhatók. Az ATACMS egy ballisztikus rakéta, aminek indítására az M270 és az M142 HIMARS rakétatüzérségi platformok alkalmasak, hatótávolsága körülbelül 300 km.⁹⁸

A nagy hatótávolságú tüzérségi eszközök alkalmazására orosz területen a nyugati államok azután adtak engedélyt,⁹⁹ hogy a harkivi térségben orosz területről kiindulva az orosz hadsereg 2024 májusában egy új frontszakaszt igyekezett nyitni.¹⁰⁰ Az engedéllyel lehetővé váltak a határ orosz oldalán lévő erőcsoportosítások elleni mélységi támadások nyugati eszközökkel. Ezt kihasználva az ukrán fegyveres erők a nyári kurszki betörésnél megengedően alkalmazták a korábbi engedélyt, amivel az ukrán vezetés feltételezhetően több célt is meg kívánt valósítani. A betörést az oroszok elkülönítve kezelték az ukrajnai harcoktól, terrorizmusellenes műveletnek nevezve azt,¹⁰¹ és észak-koreai erők bevonásával igyekeznek felszámolni.¹⁰²

Mivel az ukrán kormány látványosan fellépett az ATACMS alkalmazhatóságának kiszélesítéséért,¹⁰³ és azok programozásához amerikai támogatás kellett, emiatt az orosz fél politikai kérdésként kezelte azok bevetését orosz területen ellen. 2024 szeptemberében Putyin elnök személyesen is nyomatékosította,

⁹² Tim LISTER – Oren LIEBERMANN: [Ukraine's new US rockets are causing fresh problems for Russia](#) [online], 2022. 07. 14. Forrás: CNN [2025. 02. 15.]

⁹³ Jim SCIUTTO: [Britain has delivered long-range 'Storm Shadow' cruise missiles to Ukraine ahead of expected counteroffensive, sources say](#) [online], 2023. 05. 12. Forrás: CNN [2025. 02. 15.]

⁹⁴ [What are France's SCALP missiles, and how can they help Ukraine?](#) [online], 2023. 07. 11. Forrás: al Jazeera [2025. 02. 15.]

⁹⁵ Thomas NEWDICK: [Su-24 Fencer Is Ukraine's Storm Shadow Missile Carrier](#) [online], 2023. 05. 24. Forrás: The War Zone [2025. 02. 15.]

⁹⁶ [What's the U.S.-Provided Data So Essential For Unrestricted Storm Shadow Strikes on Russia](#) [online], 2024. 09. 15. Forrás: Defense Express [2025. 02. 15.]

⁹⁷ Natasha BERTRAND – Oren LIEBERMANN: [US has provided Ukraine long-range ATACMS missiles, sources say](#) [online], 2023. 10. 18. Forrás: CNN [2025. 02. 15.]

⁹⁸ [ATACMS Advanced Military Rocket Technology](#) [online], d. n. Forrás: Lockheed Martin [2025. 02. 15.]

⁹⁹ [Biden allows Ukraine to hit some targets in Russia with US weapons](#) [online], 2024. 05. 31. Forrás: BBC [2025. 02. 15.]

¹⁰⁰ Lou ROBINSON – Sophie TANNO: [Russia opens a new front: Mapping three key battles in the Ukrainian war](#) [online], 2024. 06. 01. Forrás: CNN [2025. 02. 15.]

¹⁰¹ Jaroslav LUKIV: [Russia in 'counter-terror' mode over Ukraine attack](#) [online], 2024. 08. 10. Forrás: BBC [2025. 02. 15.]

¹⁰² Jim GARAMONE: [Pentagon Says 10K North Korean Troops in Kursk Oblast](#) [online], 2024. 11. 04. Forrás: DOD News [2025. 02. 15.]

¹⁰³ Ellen KNICKMEYER: [Ukraine's daring offensive intensifies pressure on US to ease cautious approach to the war](#) [online], 2024. 08. 28. Forrás: AP [2025. 02. 15.]

hogyan Oroszország ellenséges lépésként értékelné azok orosz terület elleni bevetését.¹⁰⁴ A Biden-adminisztráció 2024 novemberének közepén engedélyt adott az ATACMS rakéták alkalmazására a kurszki ukrán katonai betörés támogatására, az adminisztráció félhivatalos indoklása szerint az észak-koreai csapatok kurszki bevetésére adott válaszként.¹⁰⁵ Az ukránok napokkal később hajtották végre az első ATACMS támadást,¹⁰⁶ amit gyorsan a Storm Shadow/SCALP alkalmazása követett orosz területen lévő célpontok ellen.¹⁰⁷

Orosz szempontból ezt a korábbi figyelmeztetések figyelmen kívül hagyásaként értékelték. A közepes hatótávolságú Oresnyik ballisztikus rakéta alkalmazása,¹⁰⁸ valamint Putyin elnök személyes bejelentése annak használatáról egyfelől az orosz „vörös vonalak” aláhúzására szolgálhatott.¹⁰⁹ A tény, hogy a rakétaindítás előtt az orosz fél közölte annak tényét a fennálló szabályozásnak megfelelően, mutatja, hogy az oroszok ezt egy látványos ellenlépésnek, de nem eszkalációnak szánták a nyugati országok irányába.¹¹⁰

A nyugati hezitálás kompenzálására Ukrajna elkezdte fejleszteni a saját mélységi csapásmérő képességeit. Az első lépés a kereskedelmi forgalomban elérhető nagyobb hatótávolságú drónok militarizálása volt, mint a Mugin-5, amit a Krímen a Fekete-tengeri Flotta létesítményei és orosz olajfinomítók ellen is használtak.¹¹¹ Egy másik fejlesztési irány volt a civil könnyű repülőgépek távirányításúvá alakítása és megfelelő robbanófejjel felszerelése. A könnyű polgári repülőgépek, mint az Aeroprakt A-22, voltak azok az alapmodellek, amiket nagy hatótávolságú öngyilkos drónná alakítottak.¹¹² Ezt teljesen új fejlesztések is követték, amiket már kifejezetten nagy hatótávolságú öngyilkos drónnak terveztek. Az ukránok 2024-ben több új drónt jelentettek be, mint a Palianytsia, amiknek a feladata az orosz mélységi célpontok elleni támadások végrehajtása.¹¹³

A nagy hatótávolságú fegyverek körüli viták jól mutatják azt a szélesebb keretrendszert, amiben a háborús támogatások kérdése mozog. A hajlandóság és a meglévő átadható eszközök komoly korlátozó tényezők. Az ATACMS ballisztikus rakétákból és a Storm Shadow/SCALP-EG robotrepülőgépekből rendelkezésre álló készletek végesek. Az ukrán elrettentési potenciál növeléséhez arra lenne szükség, hogy a külföldi partnerek nagymértékben új fegyverzetet adjanak át, vagy Ukrajna saját belső tervezési és gyártási kapacitásaiból hozzon létre megfelelő fegyverrendszereket.

¹⁰⁴ Steve ROSENBERG: [Putin draws new red line on long-range missiles](#) [online], 2024. 09. 13. Forrás: BBC [2025. 02. 15.]

¹⁰⁵ Dan SABBAGH: [Biden lifts ban on Ukraine using US weapons to strike deeper into Russia](#) [online], 2024. 11. 17. Forrás: The Guardian [2025. 02. 15.]

¹⁰⁶ Samya KULLAB: [What does Biden's decision to allow Ukraine to use longer-range US weapons mean?](#) [online], 2024. 11. 19. Forrás: AP [2025. 02. 15.]

¹⁰⁷ Jonathan BEALE – Amy WALKER: [Ukraine fires UK-supplied Storm Shadow missiles at Russia for first time](#) [online], 2024. 11. 20. Forrás: BBC [2025. 02. 15.]

¹⁰⁸ Sidharth KAUSHAL – Matthew SAVILL: [The Oreshnik Ballistic Missile: From Russia with Love?](#) [online], 2024. 12. 10. Forrás: RUSI [2025. 02. 15.]

¹⁰⁹ Shaun WALKER – Pjotr SAUER: [Putin threatens to hit Kyiv with Oreshnik missiles and praises Trump](#) [online], 2024. 11. 28. Forrás: The Guardian [2025. 02. 15.]

¹¹⁰ Tanya STUKALOVA – Meredith DELISO: [Russia to continue testing, start mass producing new 'Oreshnik' missile: Putin](#) [online], 2024. 11. 22. Forrás: ABC News [2025. 02. 15.]

¹¹¹ Emma HELFRICH: [Our Best Look At Ukraine's Shadowy 'Alibaba Drone' Used For Long-Range Strikes](#) [online], 2023. 03. 03. Forrás: The War Zone [2025. 02. 15.]

¹¹² David AXE: [Ukraine's New Factory-Smashing Drone Is A \\$90,000 Sport Plane With A Robot At The Controls](#) [online], 2023. 04. 03. Forrás: Forbes [2025. 02. 16.]

¹¹³ [Ukraine touts threat of new long-range 'Palianytsia' weapon in war with Russia](#) [online], 2024. 08. 26. Forrás: cbc.ca [2025. 02. 16.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2025/9

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta munkatársaink tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének keretében működő Stratégiai Védelmi Kutatási Program szakpolitikai kutatásokat végez, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program

Szerkesztés és tördelés:
Tálas Péter

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: jli@uni-nke.hu

2024 – : NKE Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések (ISSN 2063-4862)

2019–2024: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4862)
2012–2019: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4862)
2011–2012: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)
2007–2011: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4854)
2003–2007: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

© Kemény János